

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional Sistemului Integrat de Administrare și Control

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ

Proiectul Hotărârii Guvernului privind aprobarea Conceptului Sistemului informațional Sistemul Integrat de Administrare și Control, este elaborat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare (*în continuare - MAIA*).

2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ

2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ

Proiectul de hotărâre este elaborat în temeiul art. 36-38 din Legea nr.126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 353-355, art. 450), al art. 7⁶ alin. 2 lit. c) și art. 22 din Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2004, nr. 6-12, art. 44), cu modificările ulterioare și art. 6 lit. c) din Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

Sectorul agricol al Republicii Moldova se află într-un proces complex de modernizare, caracterizat prin diversificarea intervențiilor de sprijin, necesitatea creșterii transparenței în utilizarea fondurilor publice și alinierea la standardele Uniunii Europene. În prezent, administrarea sprijinului financiar acordat în agricultură este realizată printr-un ansamblu de procese administrative și sisteme informaționale fragmentate, care nu asigură pe deplin integrarea, interoperabilitatea și trasabilitatea necesară pentru gestionarea eficientă a intervențiilor.

Adoptarea Legii nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole instituie obligația creării și implementării unui Sistem Integrat de Administrare și Control (*în continuare – SI SIAC*), ca infrastructură informațională centrală pentru gestionarea intervențiilor agricole. Această lege transpune la nivel național cerințele aferente cadrului european, în special ale Regulamentului (UE) 2021/2116, care stabilește norme privind funcționarea sistemelor integrate necesare administrării Politicii Agricole Comune.

În lipsa unui sistem integrat, procesele de depunere, verificare și autorizare a plăților sunt caracterizate de existența unor baze de date dispersate, fluxuri operaționale parțial digitalizate și un nivel redus de automatizare a controalelor. Această situație generează dificultăți în corelarea informațiilor privind fermierii, exploatațiile agricole, suprafețele declarate și animalele, precum și în verificarea conformității și eligibilității acestora. Totodată, lipsa unei interoperabilități avansate între registrele de stat și sistemele sectoriale conduce la duplicarea datelor, creșterea poverii administrative asupra beneficiarilor și autorităților, precum și la riscuri sporite de eroare, supradeclarare sau dublă finanțare.

De asemenea, cadrul instituțional existent nu este susținut de mecanisme digitale suficiente pentru monitorizarea continuă a intervențiilor agricole și pentru aplicarea unor controale eficiente bazate pe risc, inclusiv prin utilizarea tehnologiilor geospațiale și a datelor satelitare. Lipsa unor instrumente integrate de analiză și raportare limitează capacitatea autorităților de a fundamenta deciziile de politică agricolă pe date consolidate și actualizate.

În contextul actual, digitalizarea serviciilor publice din domeniul agricol este încă neuniformă, iar interoperabilitatea între sistemele informaționale relevante rămâne limitată. Aceste deficiențe afectează eficiența administrării sprijinului financiar, reduc transparența și îngreunează asigurarea trasabilității proceselor și a responsabilității în gestionarea fondurilor publice

Totodată, cadrul normativ existent, deși include reglementări privind diverse subsisteme (precum registrele fermierilor, sistemele de identificare a animalelor sau evidența beneficiarilor de subvenții), nu asigură încă o abordare integrată și coerentă la nivel de sistem, care să reglementeze unitar toate componentele necesare pentru administrarea și controlul intervențiilor agricole.

În același timp, cadrul normativ național a fost consolidat prin adoptarea Hotărârii Guvernului nr. 597/2024 cu privire la Sistemul integrat de administrare și control și instituirea Sistemului informațional „Registrul fermierilor”, prin care a fost dispusă crearea Sistemului integrat de administrare și control, ca mecanism destinat gestionării și monitorizării intervențiilor și a beneficiarilor de sprijin în agricultură. Actul normativ prevede implementarea etapizată a SIAC, iar, în acest sens, ca primă etapă de dezvoltare a fost instituit și conceptualizat Sistemul informațional „Registrul fermierilor”, în calitate de subsistem al SIAC, urmând ca sistemul integrat să fie realizat și operaționalizat progresiv, prin dezvoltarea și integrarea ulterioară a celorlalte componente

Prin urmare, principalele lacune identificate vizează: lipsa unui cadru normativ și operațional integrat pentru gestionarea intervențiilor agricole; insuficienta reglementare a schimbului automatizat de date între instituții; absența unor proceduri standardizate și digitalizate care să acopere întreg ciclul de viață al cererilor de sprijin; precum și lipsa unui sistem unitar care să asigure monitorizarea, controlul și raportarea în conformitate cu cerințele naționale și europene.

În acest context, instituirea și reglementarea SI SIAC reprezintă o condiție esențială pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 126/2025 și pentru asigurarea unui cadru modern, integrat și conform standardelor Uniunii Europene de administrare a sprijinului financiar în agricultură.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prezentul proiect are ca obiectiv general instituirea cadrului juridic, organizatoric și tehnologic necesar pentru crearea și operaționalizarea SI SIAC, ca sistem informațional de stat, destinat administrării și monitorizării intervențiilor din domeniul agriculturii, în conformitate cu prevederile Legii nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole, în vederea asigurării unei administrări eficiente, transparente și conforme cu normele naționale și europene a intervențiilor destinate sectorului agricol.

Principalele prevederi ale proiectului vizează, în mod integrat, componentele juridice, instituționale, funcționale și tehnologice ale SI SIAC, după cum urmează:

Proiectul stabilește cadrul conceptual și arhitectura generală a SI SIAC, definind sistemul ca ansamblul unitar al resurselor informaționale, bazelor de date, tehnologiilor informatice, procedurilor operaționale și mecanismelor de control necesare administrării intervențiilor agricole. Este reglementată structura sistemului și integrarea subsistemelor prevăzute de legislație, asigurând o abordare coerentă și sistemică a gestionării sprijinului financiar.

Se reglementează funcțiile de bază ale sistemului, care acoperă integral ciclul de viață al intervențiilor agricole, inclusiv: identificarea fermierilor și a exploatațiilor, delimitarea și monitorizarea terenurilor agricole, depunerea și gestionarea cererilor de sprijin, verificarea eligibilității, realizarea controalelor administrative și pe teren, aplicarea sancțiunilor și efectuarea plăților.

Proiectul instituie cadrul organizațional al SI SIAC, stabilind rolurile și responsabilitățile principalilor actori implicați, respectiv statul în calitate de proprietar, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare în calitate de posesor, Agenția de Intervenție și Plăți pentru Agricultură în calitate de deținător, precum și rolul administratorului tehnic și al utilizatorilor sistemului. Sunt definite mecanismele de guvernanță și coordonare interinstituțională necesare funcționării eficiente a sistemului.

Se stabilesc regulile privind managementul utilizatorilor și accesul la sistem, în baza principiilor autentificării unice, atribuirii pe roluri, minimizării drepturilor de acces și trasabilității complete a acțiunilor, în scopul asigurării securității și integrității datelor.

Proiectul reglementează spațiul informațional al SI SIAC, inclusiv tipurile de date, obiectele informaționale gestionate (fermieri, exploatații, parcele,

animale, cereri de sprijin etc.), precum și mecanismele de interconectare cu alte registre și sisteme informaționale de stat. Se instituie obligația interoperabilității prin platforma guvernamentală MConnect și utilizarea serviciilor guvernamentale digitale (MPass, MSign, MNotify, MLog, MPay).

Sunt stabilite principiile și cerințele privind securitatea informațională, inclusiv măsuri de autentificare, autorizare, jurnalizare, criptare și audit, precum și politici de protecție a datelor, în conformitate cu normele aplicabile sistemelor informaționale de stat.

Proiectul prevede implementarea etapizată a SI SIAC, prin definirea etapelor de analiză, proiectare, dezvoltare a subsistemelor, integrare graduală, migrare a datelor, testare, punere în exploatare și monitorizare continuă, asigurând astfel o dezvoltare coerentă și sustenabilă a sistemului.

În ceea ce privește elementele noi, proiectul introduce următoarele abordări inovatoare:

1. Instituirea unui sistem integrat unic la nivel național pentru administrarea intervențiilor agricole, care consolidează într-o singură platformă toate procesele și fluxurile de date aferente sprijinului financiar, eliminând fragmentarea existentă.
2. Digitalizarea completă a proceselor administrative din agricultură, prin trecerea de la proceduri parțial manuale sau dispersate la un flux integral electronic, standardizat și automatizat.
3. Introducerea mecanismelor avansate de control și monitorizare, inclusiv monitorizarea continuă a suprafețelor prin tehnologiile geospațiale și utilizarea analizelor automate pentru detectarea neconformităților.
4. Asigurarea interoperabilității extinse cu registrele de stat și sistemele guvernamentale, ceea ce permite schimbul automat de date și reduce semnificativ necesitatea prezentării documentelor de către beneficiari.
5. Crearea unui cadru robust de trasabilitate și audit al operațiunilor, care permite înregistrarea integrală a acțiunilor din sistem și verificarea acestora în orice moment, contribuind la creșterea transparenței și responsabilității în gestionarea fondurilor publice.
6. Orientarea sistemului către analiza datelor și fundamentarea deciziilor de politică publică, prin integrarea funcțiilor de raportare, monitorizare a indicatorilor și analiză strategică.

În ansamblu, proiectul introduce o schimbare de paradigmă în administrarea politicii agricole, prin trecerea la un model digital, integrat și bazat pe date, aliniat la cerințele Uniunii Europene și la bunele practici internaționale în domeniu.

Intrarea în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova este justificată de necesitatea implementării urgente a prevederilor acestui act, în vederea asigurării continuității proceselor instituționale și evitării eventualelor întârzieri în aplicarea măsurilor propuse. Prin această abordare se

garantează eficiența și operativitatea sistemului informațional vizat, precum și adaptarea promptă la cerințele actuale ale cadrului normativ și organizațional.

Soluția se întemeiază pe art. 56 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, potrivit căruia actele normative intră în vigoare peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova sau la data indicată în textul actului normativ, care nu poate fi anterioară datei publicării. Data stabilită în proiect, cea a publicării, întrunește această condiție.

Stabilirea unei alte date decât termenul general se încadrează în ipotezele prevăzute la art. 56 alin. (3) din aceeași lege, respectiv realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova și existența altor circumstanțe obiective.

Sub primul aspect, crearea sistemului integrat de administrare și control constituie o condiție prealabilă a gestionării intervențiilor în agricultură potrivit standardelor Uniunii Europene, fiind prevăzută la art. 36 alin. (1) din Legea nr. 126/2025 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole. Amânarea intrării în vigoare va decala corespunzător demararea etapelor de dezvoltare a subsistemelor componente și, implicit, termenele asumate în raport cu Uniunea Europeană.

Conceptul aprobat prin prezenta hotărâre constituie documentul în baza căruia vor fi elaborate conceptele informaționale ale subsistemelor componente, astfel încât orice întârziere a intrării sale în vigoare va afecta calendarul deja aprobat.

Totodată, hotărârea nu instituie obligații, cerințe sau interdicții pentru destinatarii privați, nu restrânge drepturi și nu stabilește sancțiuni, ci aprobă documentul de concepție al unui sistem informațional de stat. Prin urmare, termenul general de o lună, destinat asigurării timpului necesar conformării destinatarilor, nu are obiect în cazul de față.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Nu este aplicabil.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea SI SIAC va genera un impact semnificativ asupra sectorului public, în special asupra autorităților implicate în elaborarea, implementarea și monitorizarea politicii agricole, prin transformarea fundamentală a modului de administrare a intervențiilor financiare din agricultură.

În primul rând, instituirea SI SIAC va conduce la consolidarea capacității instituționale a autorităților publice, în special a Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare și a Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură,

prin furnizarea unui sistem unificat care integrează toate procesele operaționale – de la înregistrarea beneficiarilor și gestionarea cererilor, până la control, autorizare și plată. Această integrare va elimina fragmentarea actuală a funcțiilor și va permite o coordonare mai eficientă între instituțiile implicate.

Implementarea sistemului va contribui la creșterea eficienței administrative, prin automatizarea proceselor și reducerea intervențiilor manuale. Funcțiile de validare automată, verificările încrucișate și fluxurile digitale vor diminua semnificativ sarcina administrativă a funcționarilor publici, reducând timpul de procesare a cererilor și necesarul de resurse umane pentru activități repetitive.

Un alt impact major constă în îmbunătățirea calității datelor și a procesului decizional. Prin centralizarea informațiilor într-un sistem integrat și interoperabil, autoritățile vor avea acces la date complete, actualizate și corelate privind fermierii, exploatațiile, suprafețele și intervențiile finanțate. Acest fapt va facilita adoptarea deciziilor bazate pe date și va permite monitorizarea eficientă a indicatorilor de performanță ai politicii agricole.

Totodată, SI SIAC va consolida mecanismele de control și audit în cadrul sectorului public. Sistemul asigură trasabilitatea completă a tuturor operațiunilor, înregistrarea acțiunilor utilizatorilor și integrarea controalelor administrative și pe teren într-un cadru digital unitar. Acest lucru va reduce riscurile de fraudă, erori sau utilizare necorespunzătoare a fondurilor publice și va permite efectuarea unor audituri mai rapide și mai precise.

Un impact semnificativ va fi generat și asupra proceselor de cooperare interinstituțională. Prin interoperabilitatea cu alte registre de stat și utilizarea platformei MConnect, SI SIAC va facilita schimbul automatizat de date între instituțiile publice, reducând duplicarea informațiilor și eliminând necesitatea solicitării repetate a datelor de la beneficiari. Această integrare va conduce la o administrație publică mai coerentă și mai eficientă.

În același timp, implementarea SI SIAC va implica și un proces de transformare organizațională în cadrul autorităților publice. Introducerea noilor fluxuri digitale și a mecanismelor automatizate va necesita instruirea personalului, adaptarea procedurilor interne și dezvoltarea competențelor digitale ale funcționarilor publici. Deși acest proces implică eforturi instituționale inițiale, pe termen mediu și lung va conduce la modernizarea administrației publice din domeniul agricol.

De asemenea, sistemul va contribui la creșterea transparenței și a responsabilității în sectorul public, prin posibilitatea monitorizării în timp real a intervențiilor și prin generarea automată a rapoartelor și analizelor necesare. Aceasta va permite o comunicare mai eficientă cu factorii de decizie, instituțiile de control și partenerii de dezvoltare, inclusiv în contextul alinierii la cerințele Uniunii Europene.

Nu în ultimul rând, implementarea SI SIAC va sprijini procesul de aliniere a sectorului public la standardele europene în materie de administrare a politicii agricole, contribuind la consolidarea capacității instituționale necesare pentru gestionarea fondurilor externe și pentru integrarea în mecanismele Politicii Agricole Comune. Implementarea SI este o condiție obligatorie în vederea acreditării Agenției de plăți, care, la rândul său, reprezintă o condiționalitate în parcursul de integrare europeană a Republicii Moldova

În ansamblu, impactul asupra sectorului public este unul profund pozitiv, manifestându-se prin creșterea eficienței administrative, îmbunătățirea calității procesului decizional, consolidarea controlului asupra utilizării fondurilor și modernizarea generală a administrației publice din domeniul agricol.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Asigurarea creării, implementării, funcționării și dezvoltării SI SIAC se va efectua din contul și în limita mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat și altor mijloace, conform legii, inclusiv atragerea fondurilor externe de dezvoltare.

Costurile pentru implementarea SI SIAC vor fi evaluate în cadrul procesului de planificare bugetară reieșind din arhitectura complexului software-hardware (lista produselor hardware și software utilizate la crearea infrastructurii SI SIAC). Prezența componentelor software și a mijloacelor tehnologice în complexul informațional al SI SIAC este stabilită la etapa elaborării sarcinii tehnice a sistemului. Posesorul SI SIAC urmează să estimeze și să prezinte către Instituția Publică „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică” resursele TI necesare pentru găzduirea SI SIAC pe platforma tehnologică guvernamentală comună (MCloud), pentru 6, 12, 18 luni. În baza estimărilor se vor planifica și se vor aloca resursele TI necesare. Urmare a dării în exploatare a SI SIAC, Posesorul va încheia cu Administratorul tehnic Acordul privind administrarea tehnică și menținerea SI SIAC, care va include activitățile minime privind administrarea tehnică și menținerea SI SIAC, precum și volumul acestora. În baza Acordului vor fi estimate cheltuielile pentru administrare tehnică a SI SIAC care urmează a fi acoperite din bugetul de stat, prin intermediul granturilor oferite Instituției Publice „Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică”, de către fondator.

Pentru anul 2026, pentru implementarea elementelor care vor constitui SI SIAC, în cadrul Planului de creștere economică al Republicii Moldova au fost prevăzute resurse financiare ce vor acoperi atât SI LPIS cât și SI Registrul Fermierului, după cum urmează:

- **LPIS:** 45.806.000 lei
- **Registrul fermierului:** 5.871.200 lei
- **Total:** 51.677.200 lei

Pentru anul 2027, a fost solicitată suma de **67.802.400 lei**, necesară pentru dezvoltarea și extinderea SI SIAC, însă această sumă urmează a fi aprobată.

În prima etapă, costurile sunt asociate activităților de analiză, proiectare și dezvoltare a sistemului-cadru SI SIAC, precum și elaborării conceptuale și tehnice a subsistemelor componente. Aceste cheltuieli includ dezvoltarea arhitecturii software, proiectarea bazelor de date, configurarea infrastructurii IT și integrarea componentelor existente sau dezvoltate anterior, inclusiv a Sistemului informațional „Registrul fermierilor”, Sistemului informațional „Registrul de stat al animalelor” etc.

O componentă importantă a impactului financiar o constituie costurile de dezvoltare și integrare graduală a subsistemelor funcționale ale SI SIAC, în conformitate cu principiul implementării etapizate. Acest proces implică alocarea de resurse pentru dezvoltarea aplicațiilor, configurarea mecanismelor de interoperabilitate, realizarea interconectărilor cu registrele de stat și testarea funcțională și de securitate a sistemului.

De asemenea, sunt necesare investiții pentru migrarea și armonizarea datelor existente din diferite sisteme și registre, în vederea asigurării integrității, corectitudinii și coerenței bazei informaționale a SI SIAC. Aceste activități implică atât resurse tehnologice, cât și resurse umane calificate pentru validarea și curățarea datelor.

Costurile de implementare includ și utilizarea infrastructurii guvernamentale existente, în special platforma tehnologică comună MCloud, precum și serviciile guvernamentale partajate (MPass, MSign, MNotify, MLog, Mpay, MConnect), ceea ce permite optimizarea investițiilor prin reutilizarea componentelor digitale existente și evitarea duplicării infrastructurii IT.

În etapa operațională, impactul financiar se manifestă prin necesitatea alocării resurselor pentru administrarea tehnică, mentenanța și dezvoltarea continuă a sistemului. Aceste costuri includ servicii de găzduire, suport tehnic, actualizări software, securitate cibernetică, audit IT și adaptări funcționale, în funcție de evoluția cadrului normativ și a cerințelor operaționale.

Un alt element relevant îl constituie costurile asociate instruirii personalului și adaptării capacităților instituționale. Implementarea SI SIAC presupune dezvoltarea competențelor digitale ale funcționarilor publici, instruirea utilizatorilor și actualizarea procedurilor interne, ceea ce implică alocări suplimentare de resurse în faza inițială de implementare.

Finanțarea implementării SI SIAC va fi asigurată din surse publice, inclusiv din bugetul de stat, precum și din fonduri externe de dezvoltare, în special prin programe susținute de partenerii de dezvoltare, având în vedere că inițiativele de digitalizare și modernizare a sectorului agricol sunt sprijinite la nivel internațional.

În același timp, implementarea SI SIAC este de natură să genereze economii pe termen mediu și lung, prin reducerea costurilor administrative,

eliminarea proceselor redundante, diminuarea erorilor și optimizarea utilizării resurselor umane și financiare. Automatizarea proceselor și interoperabilitatea sistemelor vor contribui la eficientizarea utilizării fondurilor publice și la creșterea eficacității intervențiilor agricole.

Deși costurile inițiale de dezvoltare și implementare sunt semnificative, acestea sunt justificate de beneficiile economice și instituționale generate, inclusiv creșterea capacității de absorbție a fondurilor, reducerea riscurilor de fraude și erori, precum și alinierea la cerințele Uniunii Europene privind administrarea sprijinului financiar în agricultură.

În concluzie, impactul financiar al proiectului este unul considerabil în faza inițială, însă sustenabil și justificat din perspectiva beneficiilor pe termen lung, contribuind la modernizarea administrației publice și la utilizarea mai eficientă și transparentă a resurselor financiare destinate sectorului agricol.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Implementarea SI SIAC va avea un impact semnificativ asupra sectorului privat, în special asupra fermierilor, întreprinderilor agricole, cooperativelor și altor beneficiari ai intervențiilor finanțate din fonduri publice, prin modernizarea cadrului de interacțiune cu instituțiile publice și digitalizarea serviciilor în agricultură.

În primul rând, SI SIAC va facilita accesul sectorului privat la sprijinul financiar, prin introducerea unor mecanisme digitale de depunere și gestionare a cererilor. Fermierii vor putea depune cereri de sprijin în format electronic, vor avea posibilitatea de a actualiza datele în timp real și de a comunica direct cu autoritățile competente, reducând semnificativ interacțiunile fizice și birocrăția asociată.

Implementarea sistemului va conduce la simplificarea procedurilor administrative și la reducerea poverii administrative asupra beneficiarilor. Prin integrarea datelor din registrele de stat și interconectarea automată a sistemelor, SI SIAC va elimina necesitatea prezentării repetate a documentelor justificative, contribuind la eficientizarea proceselor și la economisirea timpului și resurselor pentru operatorii economici din sectorul agricol.

Un impact relevant îl constituie creșterea transparenței și predictibilității proceselor de acordare a sprijinului. Beneficiarii vor putea urmări în timp real stadiul cererilor, rezultatele verificărilor și deciziile administrative, ceea ce va spori încrederea în mecanismele de finanțare și va reduce percepțiile privind lipsa de transparență sau inegalitatea de tratament.

De asemenea, sistemul va contribui la reducerea riscurilor financiare pentru sectorul privat, prin prevenirea erorilor și a neconformităților. Mecanismele automate de validare și control, inclusiv verificările încrucișate și monitorizarea geospațială, vor ajuta fermierii să identifice din timp eventualele neconcordanțe și să evite sancțiuni sau corecții financiare.

SI SIAC va genera beneficii și în ceea ce privește accesul la informații și date relevante. Prin consolidarea datelor într-un sistem unitar, beneficiarii vor dispune de o evidență digitală completă a exploatațiilor, suprafețelor și intervențiilor, ceea ce va facilita planificarea activităților agricole și dezvoltarea afacerilor.

Pe termen mediu și lung, implementarea sistemului va contribui la creșterea competitivității sectorului agricol privat. Digitalizarea proceselor, reducerea costurilor administrative și creșterea eficienței în accesarea fondurilor vor permite operatorilor economici să își optimizeze activitatea și să se alinieze la standardele europene în materie de gestionare a intervențiilor și raportare.

Totodată, introducerea SI SIAC va crea oportunități pentru dezvoltarea serviciilor conexe în sectorul privat, în special în domeniul tehnologiilor informaționale, serviciilor geospațiale, consultanței agricole și digitalizării. Odată cu implementarea sistemului apare oportunitatea lansării și schemelor de plată la ha, fapt care determină oportunități esențiale pentru sprijinul financiar destinate fermierilor care gestionează terenuri agricole, respectând cerințele și standardele europene.

Companiile care furnizează astfel de servicii vor putea valorifica infrastructura digitală creată pentru a oferi soluții inovatoare fermierilor și instituțiilor publice.

Cu toate acestea, implementarea sistemului poate genera, pe termen scurt, anumite provocări pentru sectorul privat, legate în special de necesitatea adaptării la noile cerințe digitale și de dezvoltarea competențelor digitale ale utilizatorilor. În acest sens, este necesară asigurarea unor măsuri de informare și instruire adecvate pentru beneficiari, în vederea facilitării tranziției către utilizarea sistemului.

În ansamblu, impactul asupra sectorului privat este unul preponderent pozitiv, manifestat prin simplificarea accesului la finanțare, creșterea transparenței, reducerea costurilor administrative și îmbunătățirea mediului de afaceri din agricultură, contribuind la dezvoltarea unui sector agricol modern, competitiv și adaptat cerințelor economiei digitale.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

Implementarea SI SIAC presupune prelucrarea unui volum semnificativ de date, inclusiv date cu caracter personal referitoare la fermieri, reprezentanți ai întreprinderilor agricole și alte persoane fizice implicate în accesarea și gestionarea sprijinului financiar în agricultură. În acest sens, impactul asupra protecției datelor cu caracter personal este unul relevant și necesită reglementare riguroasă.

Datele prelucrate în cadrul SI SIAC includ, în principal, informații de identificare ale beneficiarilor, date privind exploatațiile agricole, informații

despre terenuri și animale, date financiare și informații aferente cererilor de sprijin și controalelor efectuate. Aceste date sunt utilizate exclusiv în scopul administrării intervențiilor agricole, verificării eligibilității și conformității, precum și pentru monitorizarea utilizării fondurilor publice.

Impactul asupra datelor cu caracter personal este gestionat prin integrarea unor mecanisme avansate de securitate și control al accesului. SI SIAC prevede autentificarea unică a utilizatorilor, atribuirea drepturilor de acces pe bază de roluri, limitarea accesului la date strict în funcție de atribuțiile funcționale și aplicarea principiului minimizării datelor. Totodată, toate acțiunile efectuate în sistem sunt supuse jurnalizării și auditării, asigurând trasabilitatea completă a accesului și a operațiunilor asupra datelor.

Sistemul integrează, de asemenea, măsuri tehnice de protecție a datelor, inclusiv criptarea datelor în tranzit și în repaus, utilizarea canalelor securizate de comunicare și implementarea mecanismelor de prevenire a accesului neautorizat. Aceste măsuri sunt completate de politici de securitate informațională și proceduri de backup și recuperare, menite să asigure integritatea și disponibilitatea datelor.

Un aspect important constă în interoperabilitatea SI SIAC cu alte sisteme informaționale de stat, care presupune schimbul de date prin intermediul platformei MConnect. Acest proces este realizat în condiții reglementate, cu respectarea principiilor legalității, necesității și proporționalității, astfel încât să fie evitată colectarea excesivă sau utilizarea nejustificată a datelor cu caracter personal.

Totodată, gestionarea datelor în cadrul SI SIAC se realizează în conformitate cu legislația națională privind protecția datelor cu caracter personal, precum și cu standardele europene aplicabile în domeniu. În acest sens, sunt asigurate garanțiile necesare privind prelucrarea legală, echitabilă și transparentă a datelor, limitarea scopului prelucrării și păstrarea datelor doar pentru perioada necesară.

Deși implementarea SI SIAC implică prelucrarea extinsă a datelor cu caracter personal, nivelul de risc este diminuat prin aplicarea măsurilor tehnice și organizatorice adecvate, precum și prin definirea clară a rolurilor instituționale și a responsabilităților privind protecția datelor.

În concluzie, impactul asupra datelor cu caracter personal este unul controlat și gestionat, sistemul fiind conceput în conformitate cu principiile „protecției datelor prin proiectare” și „protecției datelor implicit”, asigurând un echilibru între necesitatea utilizării datelor pentru administrarea politicii agricole și respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Implementarea SI SIAC are un impact indirect pozitiv asupra echității și egalității de gen, prin facilitarea monitorizării și aplicării măsurilor de sprijin

financiar orientate către anumite categorii de beneficiari, inclusiv femeile din sectorul agricol.

Sistemul permite colectarea, procesarea și raportarea datelor dezagregate pe criterii de gen, asigurând evidența participării femeilor în agricultură, inclusiv numărul exploatațiilor gestionate de acestea și nivelul de acces la finanțare.

Totodată, SI SIAC contribuie la implementarea eficientă a mecanismelor de sprijin dedicate femeilor, cum ar fi plafoane majorate de finanțare sau condiții preferențiale de acces la fonduri, precum și la monitorizarea impactului acestor măsuri în cadrul politicii agricole.

Prin asigurarea transparenței și trasabilității datelor relevante, sistemul sprijină elaborarea și ajustarea politicilor publice orientate spre promovarea egalității de gen în sectorul agricol.

4.5. Impactul asupra mediului

Implementarea SI SIAC are un impact indirect pozitiv asupra mediului, prin facilitarea evidenței și monitorizării respectării cerințelor de mediu aplicabile fermierilor, inclusiv a standardelor de condiționalitate (GAEC) în procesul de acordare a sprijinului financiar.

Sistemul permite colectarea și verificarea informațiilor privind conformitatea exploatațiilor agricole, inclusiv evidența actelor permissive de mediu deținute de fermieri, în funcție de specificul activității acestora.

Prin integrarea acestor date în procesul de evaluare a eligibilității și control, SI SIAC contribuie la prevenirea acordării sprijinului în caz de neconformitate și sprijină implementarea politicilor agricole orientate spre utilizarea durabilă a resurselor și protecția mediului.

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu este aplicabil.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

Proiectul actului normativ este compatibil cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/2115 privind stabilirea normelor pentru sprijinul acordat în cadrul Politicii Agricole Comune și ale Regulamentului (UE) 2021/2116 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea acesteia.

Conceptul SI SIAC este elaborat în concordanță cu cerințele acestor regulamente, asigurând cadrul necesar pentru administrarea, controlul și monitorizarea intervențiilor agricole, inclusiv aplicarea mecanismelor integrate de gestionare și control, în conformitate cu standardele.

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ Prezentul proiect este supus avizării și consultării publice, conform art. 20 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, fiind publicat pe site-ul web oficial al MAIA www.maia.gov.md, la compartimentul: <i>Transparența decizională/Proiecte de acte normative</i> și pe platforma guvernamentală www.particip.gov.md. Totodată MAIA, conform prevederilor Regulamentului Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018 a publicat Anunțul privind inițierea consultărilor publice a proiectului Hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional Sistemul Integrat de Administrare și Control: https://particip.gov.md/ro/document/stages/anunt-cu-privire-la-initierea-elaborariiproiectului-hotaririi-guvernului-cu-privire-la-sistemul-in/12612. La această etapă, proiectul a fost supus pre-avizării de către Agenția de Guvernare Electronică, propunerile și observațiile căreia au fost inserate în proiect.
7. Concluziile expertizelor Proiectul este supus expertizei anticorupție, conform art. 36 din Legea 100/2017, iar obiecțiile, propunerile și concluziile formulate vor fi luate în considerare la definitivarea acestuia. Proiectul este supus expertizei juridice, conform art. 37 din Legea 100/2017, iar obiecțiile, propunerile și concluziile formulate vor fi luate în considerare la definitivarea acestuia.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent Nu este aplicabil.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ Pentru implementarea eficientă a prevederilor proiectului actului normativ este necesară realizarea unui set de măsuri integrate, de natură

normativă, instituțională, tehnologică și operațională, orientate spre dezvoltarea și operaționalizarea etapizată a SI SIAC.

În primul rând, se impune elaborarea și aprobarea cadrului normativ secundar și subsecvent necesar funcționării SI SIAC, inclusiv acte normative și documente metodologice care să detalieze procesele, responsabilitățile instituționale și regulile de utilizare a sistemului.

Un element esențial îl constituie dezvoltarea și implementarea etapizată a tuturor componentelor și subsistemelor SI SIAC, în conformitate cu arhitectura stabilită prin concept. În acest sens, este necesară elaborarea conceptelor informaționale distincte pentru fiecare modul al sistemului (de exemplu: identificarea parcelelor agricole, gestionarea cererilor de sprijin, controale administrative și pe teren, monitorizare geospațială, sancțiuni și plăți), precum și realizarea integrării acestora într-o platformă unificată și interoperabilă.

De asemenea, este necesară dezvoltarea infrastructurii tehnologice și operaționalizarea sistemului pe platformele guvernamentale existente, inclusiv asigurarea interoperabilității cu registrele de stat și cu serviciile guvernamentale partajate, în vederea facilitării schimbului automatizat de date.

Un alt set de măsuri vizează migrarea, validarea și armonizarea datelor existente, astfel încât baza informațională a SI SIAC să fie completă, coerentă și actualizată, precum și instituirea mecanismelor de colectare și actualizare continuă a datelor.

Totodată, este necesară asigurarea condițiilor instituționale și organizatorice pentru operarea sistemului, inclusiv stabilirea clară a rolurilor instituțiilor implicate, instruirea personalului și dezvoltarea competențelor digitale ale utilizatorilor.

În final, implementarea SI SIAC presupune monitorizarea continuă a funcționalității sistemului și ajustarea acestuia în funcție de necesitățile practice și de evoluțiile cadrului normativ, în vederea asigurării sustenabilității și eficienței pe termen lung.

În ansamblu, măsurile necesare urmăresc asigurarea unei implementări progresive și coerente a SI SIAC, prin dezvoltarea tuturor modulelor sale funcționale și integrarea acestora într-un sistem unitar, modern și aliniat cerințelor europene.

Ministru

Eugeniu OSMOCHESCU